

Handlingsplan

LO og NHOs handlingsplan
for en mer praktisk grunnskole

LO og NHOs handlingsplan for en mer praktisk grunnskole

Mange NHO-bedrifter og virksomheter i offentlig sektor mangler kompetent arbeidskraft. NHO og LO mener en mer praktisk skole vil gi en mer variert, inkluderende og motiverende skole for alle elever i alle fag. Det vil også gjøre fellesskolen lettere i stand til å utføre sitt samfunnsoppdrag. Og, det vil kunne bidra til at flere fullfører utdanning, mer arbeidsinkludering og til å redusere kompetansegapet i arbeidslivet.

Gjennom Meld. St. 34 (2023-2024) En mer praktisk skole har Regjeringen rettet oppmerksomheten mot utfordringene i dagens skole. LO og NHO er opptatt av å konkretisere hva vi mener må gjøres videre – på kort og mellomlang sikt.

1. Undervisningen må bli mer praktisk i alle fag

Praktisk og variert undervisning er viktig i alle fag fordi elevene lærer best når de bruker både hode og hender. I tillegg til å ivareta viktige allmenndannende kunnskaper og ferdigheter i hele befolkningen, tilbyr praktisk læring også en introduksjon til yrkesfagene som mange elever ellers ikke ville ha fått. Tilsvarende kan praktiske læringsprinsipper styrke læringen også i teoretiske fag.

Ny opplæringslov gir stort handlingsrom for skolene, og fleksibiliteten åpner for lokale tilpasninger, mer fordypning og større grad av tverrfaglighet. Handlingsrommet kan dessverre også føre til store variasjoner mellom skolene. Elever må ha lik rett til en mer praktisk skole over hele landet, og det er et politisk ansvar å sørge for det.

Et skoleverksted er et fysisk rom av en viss størrelse som ikke fungerer som et vanlig klasserom, men som kan romme ulike maskiner, utstyr og verktøy for praktisk utøvelse på ulike materialer. Skolene må sikres nok ressurser og ha tilgang til en idébank med beste praksis slik at opplæringen blir relevant og av høy kvalitet.

- LO og NHO mener at alle grunnskoleelever må sikres regelmessig tilgang til - og undervisning i - skoleverksted
- LO og NHO foreslår en bevilgning i statsbudsjettet for 2026 for å sikre slik tilgang og synliggjøre en betydelig satsing på den praktiske skolen
- LO og NHO mener at alle grunnskoleelever må få gode lærings- og mestringsopplevelser gjennom tilgang til de regionale vitensentrene og Newton-rom (et teknologitunget lokale med vekt på praktisk undervisning i naturfag, matematikk og teknologi)

2. Arbeidslivets parter vil bidra i utviklingen av en mer praktisk skole

Skolene er ansvarlige for å se samarbeid med arbeidslivet i sammenheng med kompetansemål og læreplaner. Undervisningspersonale og tilgang til utstyr er et offentlig ansvar. Likevel bør skole og arbeidsliv samarbeide bedre om lån eller donasjoner av materialer og utstyr, samt bruk av yrkesutøvere som ressurser inn i skolene.

Erfaringer med partnerskapsavtaler mellom skole og bedrift har dessuten vist at samarbeid med aktører utenfor skolen gir gode resultater. Slike avtaler må fylles med relevant innhold og formaliseres slik at de kan stå seg over tid.

- LO og NHO mener at skoler som ikke har mulighet til å innrette eget verksted, må sikres tilgang gjennom samarbeid med andre skoler eller alternativt gjennom samarbeid med andre aktører som lokale bedrifter
- LO og NHO mener at tilskuddsordningene som bidrar til at yrkesfaglærere kan hospitere i bedrift og at fagarbeidere kan bidra i undervisningen i videregående skoler, bør være modell for en tilsvarende ordning på ungdomstrinnet
- Lærerutdanningen bør styrkes med yrkesfagsdidaktikk
- Generelt bør elevene også lære mer om arbeidslivet og særlig organisert arbeidsliv og reglene som gjelder der

3. Elevene må utvikle både digital kompetanse og myke ferdigheter (soft skills)

Mange av dagens arbeidsoppgaver vil løses ved bruk av maskiner og roboter i framtida, og samspillet mellom menneske og maskin vil endre seg betydelig, blant annet som følge av kunstig intelligens. Den digitale kompetansen må styrkes blant lærere og andre som jobber med barna i skolen. Menneskelige og sosiale egenskaper vil likevel spille en avgjørende rolle for verdiskapingen.

- LO og NHO mener at ferdigheter som kritisk tenkning, kreativitet og samarbeidsevner vil være svært relevante også i fremtidens arbeidsliv og må øves opp i skolen. Praktiske arbeids- og læringssituasjoner i skolen gir en god ramme for utvikling av slike ferdigheter
- LO og NHO mener at det bør utredes hvilken kompetanse grunnskoleelever trenger for å forstå og utnytte potensialet i digitale teknologier, og hvordan praktisk undervisning kan legge til rette for å oppnå denne kompetansen

4. Nasjonalt senter for yrkesfag må få en sentral rolle i arbeidet for en mer praktisk skole

Nasjonalt senter for yrkesfag er tiltenkt en viktig rolle i utviklingen av yrkesfagene og skal bidra til fag- og yrkesopplæring av fremragende kvalitet. Vektleggingen av yrkesfagenes egenart og praktisk læring kan gjøre senteret til en ressursbank og skape et godt grunnlag for praktisk og variert undervisning på alle nivåer.

- LO og NHO mener at kunnskapsbasen som bygges opp i nasjonalt senter for yrkesfag kan være en ressurs for grunnskolene og at senterets mandat på sikt bør utvides slik at grunnskolen også inkluderes

Oslo, 6. mai 2025

